

Голові Комітету Верховної Ради
України з питань правоохоронної
діяльності
Сергію ІОНУШАСУ

Щодо реєстр. № 15535
від 21.08.2026

Комітет Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнаціональних відносин (далі – Комітет) на своєму засіданні, проведеному 3 вересня 2026 року (протокол № 152), розглянув проект Закону України про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, реєстр. № 15535 від 21.08.2026, поданий Кабінетом Міністрів України (далі – законопроект).

Відповідно до пояснювальної записки *метою прийняття акта є забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, які мають дітей, в частині пом'якшення відповідальності за вчинення адміністративних правопорушень та застосування до них адміністративного арешту.*

Для досягнення поставленої мети законопроектом пропонується внести наступні зміни до Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі - КУпАП):

частину другу статті 32 (щодо визначення категорій осіб, до яких не може застосовуватися адміністративний арешт) доповнити категорією *«чоловіки, які не перебувають у шлюбі і самотійно виховують та утримують дитину (дітей) до дванадцяти років у зв'язку із смертю її (їх) матері або визнання судом матері дитини (дітей) безвісно відсутньою, або у разі встановлення судом факту самотійного виховання та утримання дитини (дітей) батьком»;*

частину першу статті 34 (яка визначає обставини, що пом'якшують відповідальність за адміністративне правопорушення) доповнити новим пунктом такого змісту:

«вчинення правопорушення чоловіком, який не перебуває у шлюбі і самотійно виховує та утримує дитину (дітей) до одного року у зв'язку із смертю її (їх) матері або визнання судом матері дитини (дітей) безвісно відсутньою».

Під час обговорення законопроекту члени Комітету звернули увагу на наступне:

1. Законопроектом пропонується доповнити частину першу статті 34 КУпАП новим пунктом 6, яким до обставин, що пом'якшують адміністративну відповідальність, відноситиметься *вчинення правопорушення чоловіком, який не перебуває у шлюбі і самотійно виховує та утримує дитину (дітей) до одного року у зв'язку із смертю її (їх) матері або визнання судом матері дитини (дітей) безвісно відсутньою*. Водночас такий підхід охоплює лише випадки, коли мати померла або визнана судом безвісти відсутньою, і не враховує ситуацій, коли мати з інших об'єктивних причин не може виконувати/не виконує своїх батьківських обов'язків (*наприклад, визнана судом недієздатною або обмежено дієздатною; позбавлена батьківських прав у встановленому законом порядку; встановлено судом факт самотійного виховання та утримання дитини (дітей) батьком тощо*).

У результаті виникає суперечність у правовому регулюванні: у запропонованому законопроекті доповненні до статті 32 КУпАП передбачено врахування *факту самотійного виховання та здійснення догляду за неповнолітньою дитиною (дітьми) батьком*, тоді як у доповненні до статті 34 звужується сфера застосування лише до випадків, коли мати померла або визнана судом безвісти відсутньою.

З метою забезпечення послідовності правового регулювання та реалізації принципу рівності прав і можливостей жінок і чоловіків, які мають дітей, доцільним вбачається передбачити можливість визнання обставинами, що пом'якшують відповідальність за адміністративне правопорушення для усіх випадків, коли чоловік самотійно виховує та утримує дитину (дітей) до одного року.

2. Відповідно до законопроекту адміністративний арешт не може застосовуватись до чоловіків, які не перебувають у шлюбі і самотійно виховують та утримують дитину (дітей) до дванадцяти років... Також у проєкті зазначається, що обставиною, що пом'якшує відповідальність за адміністративне правопорушення, зокрема, є *вчинення правопорушення чоловіком, який не перебуває у шлюбі і самотійно виховує та утримує дитину (дітей) до одного року...* З аналізу зазначених норм вбачається, що факт самотійного виховання чоловіком дитини вважається недостатнім і ініціатором законопроекту встановлюється ще одна додаткова умова - чоловік обов'язково не повинен перебувати в шлюбі. У зв'язку з цим варто зауважити, що чоловік може самотійно виховувати дитину навіть за умови перебування в шлюбі. Вказане, зокрема, може мати місце у випадку, коли мати визнана безвісно відсутньою, оскільки факт визнання особи безвісно відсутньою не тягне за собою автоматичного припинення шлюбу.

3. Відповідно до запропонованого нового пункту 6 частини першої статті 34 КУпАП обставиною, що пом'якшує відповідальність за адміністративне

правопорушення, визнається вчинення правопорушення чоловіком, який самостійно виховує та утримує дитину до одного року, зокрема у зв'язку з визнанням судом матері дитини (дітей) безвісно відсутньою. Однак визнання фізичної особи безвісно відсутньою здійснюється виключно за рішенням суду шляхом розгляду справи в порядку окремого провадження, що передбачає подання відповідної заяви, надання належних доказів та дотримання передбаченого законом строку відсутності відомостей про особу за місцем постійного проживання протягом одного року, відповідно до вимог статті 43 Цивільного кодексу України. З огляду на процесуальний характер та тривалість такої процедури, зазначена підстава об'єктивно не може бути реалізована в межах першого року життя дитини, що робить запропоновану норму практично незастосовною.

За підсумками обговорення Комітет ухвалив наступне рішення: звернутися до Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності з пропозицією врахувати зауваження Комітету при опрацюванні проекту Закону України про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, реєстр. № 15535 від 21.08.2026, поданого Кабінетом Міністрів України.

Голова Комітету

А. ЗАДОРЖНИЙ

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
Підписувач: Задорожний Андрій Вікторович
Сертифікат: 3FAA9288358EC00304000000F00C3100CB23DC00
Дійсний до: 02.12.2026 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
04-25/3-2026/207850 від 03.09.2026

2330936